

1. УВОД: КРАТАК ИСТОРИЈАТ И СУШТИНА АКЦИОНАРСТВА

Развој акционарства почео је веома спонтано, развојем тржишта, тако да су прве емисије „акција“ настале половином деветнаестог века. До тада су скупе трговачке експедиције биле резервисане само за оне имућне. Они који нису имали довољно новца, уместо узимања кредита, емитовали су потврде (претече акција) и тако прикупљали средства за спровођење скуних путовања. Тако су купци „потврда“, претече данашњих акционара, постали и власници робе која треба да буде предмет трговања. Власницима „акција“ је остало да се надају очекујући добар пословни резултат и тако остварен лични добитак.

Сматра се да је прва фирма која је на овај начин финансирала своја путовања, фирма лондонског трговца Себастијана Кабоа „Мусцову Цомпану“ давне 1553 године. Због ризичности подухвата, Кабо је, уместо кредитног задужења, одлучио да емитује акције појединачне вредности од 25 фунти и на тај начин сакупи 6000 фунти које су биле потребне за реализацију експедиције којом је желео да пронађе северни морски пут за Кину. Срећа за акционаре, који су на самом почетку били осуђени на губитак јер не постоји северни морски пут за Кину, јесте што је Кебо некако дошао у контакт са Русима и уместо трговачког споразума са Кином, потписао са руским царом Иваном Грозним.

Друга трговачка фирма, много већа и познатија, која је на овај начин финансирала своје поморске експедиције била је „Тхе Еаст Индиан Цомпану“. Она је за 17 година пословања емитовала акције у вредности од 1.6 милиона фунти. Прекоокеанска трговина се толико развила да су власници акција остваривали профит и до 40% годишње. Карактеристично за обе фирме је то што су власници њихових акција били у могућности да их продају много пре повратка експедиције. До ширења акционарства долази у другој половини ХВИИИ века, посредством индустријске револуције, када су посредством акција прикупљен неопходна средства за оснивање првих предузећа у индустрији, што је била иницијална каписла и за друге гране – саобраћај, рударство, финансије.

Један од основних разлога зачетка акционарства, односно емитовања акција, јесте прикупљање мањих сума капитала које су се налазиле у више руку, како би се та средства концентрисала ради финансирања скуних пројеката. Други разлог је што се акцијама премошћава временски период од улагања до профитирања, односно, могућност даље продаје акција. Главна карактеристика акција је у томе што куповином купујем и удео у власништву фирме са свим ризицима и бенефитима али без наше директне одговорности. Такође акционари никако не могу изгубити више од онога што су уложили, за разлику од дуга где је дужник одговоран целом својом имовином.

Данас је овај вид организовања и прикупљања средстава широко распрострањен, а акционарска друштва се деле на две врсте, затворена или приватне корпорације и отворена или јавне корпорације. Затворена акционарска друштва се неретко састоје од мањег броја акционара и постоје ограничења у промету акција, а акцијама се не тргује на берзи. На другој страни се налазе отворена акционарска друштва где не постоји ограничење у промету и њиховим акцијама се слободно тргује на берзанском и ванберзанском тржишту.

OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU.

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL:

maturskiradovi.net@gmail.com